

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 2.10.2006
COM(2006) 565 galīgā redakcija

2006/0180 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 577/98 par darbaspēka izlases veida apsekojuma organizēšanu Kopienā

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) PRIEKŠLIKUMA SATURS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

Komisija 2005. gada februārī pēc Lisabonas stratēģijas termiņa vidusposma pārskata iesniedza paziņojumu par izaugsmi un darbavietām, kurā ierosināja Lisabonas stratēģijas jaunu posmu, pievēršoties diviem mērķiem – spēcīgākas un ilgtspējīgākas izaugsmes veicināšana un vairāk un labāku darbavietu radīšana. Šie mērķi ietver Eiropas Nodarbinātības stratēģijas pārvaldības pilnīgu pārskatīšanu, lai pēc iespējas palielinātu tās efektivitāti un sinerģiju starp valsts pasākumiem un Kopienas rīcību. Saistībā ar to izpeļņa ir galvenais elements, kas ietekmē ražošanas kopējās izmaksas, nodarbinātības un ienākumu līmeni un strādājošo un viņu ģimeņu sociālo stāvokli. Informācija par atalgojumu un tā faktoriem ir nozīmīgs elements ekonomikas, nodarbinātības un dzimumu vienlīdzības politikas uzraudzībā, nodrošinot, ka ikviens sabiedrībā gūst labumu ES izaugsmes un darbavietu izveides rezultātā. Turklāt tas sekmēs jaunās 2005.–2010. gada sociālās programmas novērtēšanu.

Lai sasniegtu šos mērķus, Komisijai vajadzīga tāda informācija par izpeļņas struktūru un izplatību dalībvalstīs, kas iedalīta pēc sociālekonomiskajiem rādītājiem, un arī attiecībā uz algota darba dažādajiem veidiem. Šī informācija ir vajadzīga, lai analizētu un saprastu darba tirgu un darbaspēka struktūrā notiekošās pārmaiņas. Plaši tiek atzītas priekšrocības, ko sniedz dati par atalgojumu saistībā ar citiem nodarbinātības rādītājiem.

Darbaspēja apsekojums būtībā ir pirmais un oficiālais atsauces avots informācijai par darba tirgu, un tādēļ atalgojuma rādītāji kā galvenie mainīgie lielumi, kas raksturo darba tirgus situāciju, jāiekļauj šajā apsekojumā kā obligātie mainīgie lielumi darba tirgu pilnīgākai analīzei.

- **Vispārīgs saturs**

Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 577/98 1998. gadā noteica ienākumus kā jaunu apsekojuma rādītāju, attiecībā uz kuru jāsniedz darbaspēka apsekojuma dati. Tomēr šīs informācijas jutības dēļ to ieviesa tikai kā izvēles rādītāju, lai dalībvalstis varētu pārbaudīt, vai šāda veida informāciju iespējams savākt darbaspēka apsekojumā, lai noskaidrotu labākos veidus tā veikšanai, nemazinot atsauces līmeni, un pārbaudītu savāktās informācijas kvalitāti.

Sākotnēji īstenošanas regulā ienākumu moduli veidoja pieci mainīgie lielumi: pamatdarba mēneša izpeļņa pēc nodokļu nomaksas, pamatdarba papildu maksājumi, bezdarbnieku pabalsti, bezdarbnieku pabalstu papildu maksājumi un slimības, nespējas vai invaliditātes pabalsti. Pašreizējā priekšlikumā ir pieprasīti dati tikai par „mēneša algu pamatdarbā”. Šī mainīgā lieluma mērķis ir savākt informāciju par atalgojuma līmeņiem ES dalībvalstīs; to paredzēts izmantot kā mainīgo lielumu, lai paskaidrotu situāciju darba tirgū.

1998. gadā tikai divas dalībvalstis vāca un nosūtīja šo informāciju *Eurostat*. Kopš tā laika ir veikti piešķirumi dalībvalstīm, kuras vēlas izmēģināt šī mainīgā lieluma ieviešanu savos apsekojumos vai izpētīt saikni starp darbaspēka apsekojuma rezultātiem un administratīvajiem avotiem. Patlaban aptuveni puse dalībvalstu vāc informāciju par atalgojumu darbaspēka apsekojumā, gūstot apmierinošus rezultātus,

turklāt ir apkopota paraugprakse šāda veida informācijas vākšanai.

Šīs informācijas vākšanas nozīmīgums politikas veidošanas nolūkos ir plaši atzīts un tādēļ tajā jāietver dati par visu ES. Tomēr dažas dalībvalstis pieprasa iepriekš fakultatīvi noteiktā mainīgā lieluma vienkāršošanu, lai sāktu datu vākšanu, savukārt pārējās dalībvalstis darbaspēka apsekojuma aptaujas anketās var iekļaut šo mainīgo lielumu tikai tad, ja pienākums sniegt šādu informāciju ir noteikts ar likumu.

Tāpēc attiecīgi jāgroza Padomes Regula (EK) Nr. 577/98 un jāievieš rādītājs „atalgojums pamatdarbā” kā obligāts mainīgais lielums darbaspēka apsekojumā.

- **Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma darbības jomā**

Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 577/98 noteica ienākumus kā jaunu apsekojuma izvēles rādītāju, attiecībā uz kuru jāsniedz darbaspēka apsekojuma dati. Šajā paziņojumā izklāstītā regulas priekšlikuma mērķi ir šādi:

- mainīt šī apsekojuma rādītāja izvēles statusu;
- informāciju, kas jāsniedz par ienākumiem, attiecināt tikai uz rādītāju „atalgojums pamatdarbā”;
- piešķirt 18 mēnešu termiņu datu nosūtīšanai tām dalībvalstīm, kuras sniegs šo informāciju, izmantojot administratīvus avotus, un tādējādi samazināt datu sniegšanas pienākuma radīto apgrūtinājumu.

- **Saskanība ar citām Eiropas Savienības politikas jomām un mērķiem**

Nepiemēro.

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriežu metodes, galvenās aptaujātās nozares un respondentu vispārīgais profils

Ir notikušas apspriedes ar Darba tirgus statistikas darba grupas locekļiem un sociālās statistikas jomas direktoriem, un to viedokļi ir ņemti vērā. Pašreizējais priekšlikums saņēma gan sociālās statistikas jomas direktoru, gan Darba tirgus statistikas darba grupas locekļu plašu atbalstu.

Atbilžu kopsavilkums un to ietekme

Lai izvairītos no papildu apgrūtinājuma, vairākas dalībvalstis ir lūgušas izmantot administratīvos datus kā pamatu, lai sniegtu pieprasītos datus. Ja tiks izmantoti administratīvie dati, datu nosūtīšanai būs vajadzīgs ilgāks termiņš. Komisija pieņēma šo situāciju, kas ir izklāstīta regulas priekšlikumā.

Tā kā atalgojuma jautājums ir jutīgs, sniedzot atbildes uz jautājumiem par atalgojumu, kopumā ir vērojams zems atsaucības līmenis. Tomēr atsaucības līmeni var paaugstināt. Dažās valstīs šim mainīgajam lielumam ir diezgan augsts atsaucības līmenis, un tā iemesli ir noteikti un izklāstīti kā laba prakse.

Vēl viena parasti minēta problēma ir grūtības vienoties par atalgojuma saskaņotu definīciju. Dažās valstīs var sniegt vienīgi datus par bruto algu, citās – par neto algu,

savukārt dažas definīcijas neatbilst nevienam no šiem jēdzieniem. Kopēja definīcija ir būtiska, nosakot atalgojuma līmeni vai tendences. Tomēr darbaspēka apsekojumā savāktos datus par atalgojumu izmantos vienīgi kā pamatinformāciju par algu klasifikāciju (decilēm), lai analizētu algu ietekmi uz darba tirgus attīstību. Šajā gadījumā kopēja definīcija nav vajadzīga, jo tā būtiski neietekmē šo klasifikāciju.

Visbeidzot dažas dalībvalstis ir ierosinājušas, ka *EU-SILC* varētu izmantot analīzi, kuras pamatā ir atalgojuma rādītāji, jo, izmantojot šo avotu, definīcijas un atsaucības līmeņa problēma vairs nešķiet tik nozīmīga. Lai gan darbaspēka apsekojums nav labākais datu avots attiecībā uz atalgojumu, to var saistīt ar vairākiem citiem sociālekonomiskiem mainīgajiem lielumiem, un tam ir daudz lielāks izlases apjoms. Šī īpašība palīdz veikt sīkāku saistklasifikāciju. Šos divus elementus uzskata par pietiekamiem, lai šajā gadījumā attaisnotu darbaspēka apsekojuma izmantošanu.

- **Speciālu zināšanu vākšana un izmantošana**

Attiecīgās zinātnes jomas

Valsts pārstāvji *Eurostat* Darba tirgus statistikas darba grupā ir eksperti, kuriem ir īpašas zināšanas par izpeļņu un darba tirgus apsekojumiem.

Izmantotā metodika

Atklātas ekspertu diskusijas Darba tirgus statistikas darba grupas sanāsmēs, kurās pieņemtie secinājumi ir reģistrēti protokolos, un ievadpētījumi, ko veic lielākajā daļā dalībvalstu.

Ir veikti piešķirumi dalībvalstīm, kuras vēlas izmēģināt šī mainīgā lieluma ieviešanu savos apsekojumos vai izpētīt saikni starp darbaspēka apsekojuma rezultātiem un administratīvajiem avotiem. Ņemot vērā tehniskos ziņojumus, kurus dalībvalstis iesniedza saistībā ar šiem piešķirumiem, tika noteikta paraugprakse šāda veida datu vākšanai.

Galvenās organizācijas/experti, ar ko notikusi apspriešanās

Valsts statistikas institūtu eksperti.

Sanemto un izmantoto ieteikumu kopsavilkums

Nav minēts, ka varētu pastāvēt nopietns risks ar nenovēršamām sekām.

Tika noteikta un izplatīta paraugprakse datu par atalgojumu vākšanai darbaspēku apsekojumā. Labas prakses piemēri varēti būt šādi:

- jautājumiem jābūt ierobežotā skaitā un tādiem, lai varētu sniegt vienkāršas atbildes; intervētājiem jābūt gataviem sniegt visus nepieciešamos paskaidrojumus par īpašo pabalstu iekļaušanu vai atskaitīšanu;
- ieteicams sākt ar jautājumu par precīzu algu, ja iespējams, salīdzinot ar algas lapu, un, ja persona nespēj atbildēt, piedāvāt izpeļņas diapazonu.
- intervētāja ievadvēstule vai paskaidrojumi veicina vēlmi atbildēt uz jautājumiem par šo tematu.

Turklāt vairākās valstīs neatsaucību var kompensēt, izmantojot citus avotus, piemēram, administratīvos reģistrus vai citus apsekojumus (piemēram, izpeļņas apsekojuma

struktūra). Vairākas valstis ir to sekmīgi izmantojušas.

Ekspertu ieteikumu publiskošanas līdzekļi

Visi galīgie ziņojumi par piešķirumiem, kas sniegti, lai izmēģinātu jautājumu par atalgojumu iekļaušanu darbaspēka apsekojumā vai saistītu administratīvos avotus ar darbaspēka apsekojuma datiem, ir iekļauti *Circa* tīmekļa vietnē. Šajā tīmekļa vietnē tiks ievietota arī informācija par kompensēšanu.

• Ietekmes un seku analīze

Šādas trīs iespējas ir ņemtas vērā:

A iespēja: saglabāt mainīgā lieluma „ienākumi” izvēles statusu un izmantot *EU-SILC*, lai savāktu informāciju par izpeļņas struktūru un izplatību dalībvalstīs atbilstoši sociālekonomiskajiem rādītājiem.

B iespēja: mainīgā lieluma „ienākumi” izvēles statusu darbaspēka apsekojumā (kā norādīts Regulā Nr. 577/98) noteikt kā obligātu, piemērojot kopēju atalgojuma definīciju un tādu pašu termiņu datu nosūtīšanai kā darbaspēka apsekojuma mainīgo lielumu nosūtīšanai (12 nedēļas pēc pārskata perioda).

C iespēja: mainīgā lieluma „atalgojums pamatdarbā” izvēles statusu darbaspēka apsekojumā noteikt kā obligātu, piemērojot elastīgu definīciju un ilgāku 18 mēnešu termiņu datu nosūtīšanai tām valstīm, kurās izmanto administratīvos avotus.

Tika izvēlēta C iespēja, jo tā ir labs kompromiss starp Kopienas politikas vajadzībām un relatīvi mazāku apgrūtinājumu dalībvalstīm. Pieņemot pieeju, kas ietver atalgojuma elastīgu definīciju, tiek sniegta vajadzīgā informācija attiecībā uz politiku, un tādējādi īstenošana dalībvalstīs ir vienkāršāka, jo darbaspēka apsekojumā jāiekļauj mazāk jautājumu. Turklāt dalībvalstis var izmantot administratīvos datus, un tam nav nelabvēlīgas ietekmes.

A iespēja ir lielā mērā neatbilstoša attiecībā uz politikas vajadzībām, jo ne visas valstis spēs sniegt datus, izmantojot darbaspēka apsekojumus, un *EU-SILC* nesniedz vienlīdz pilnīgu informāciju.

B iespēja ir pārāk stingra un apgrūtināša dalībvalstīm. Tāpēc a) vajadzētu pievienot darbaspēka aptaujas anketā vairākus papildu jautājumus, b) iespējams, tas ietekmētu darbaspēka apsekojuma kopējo kvalitāti, jo pastāv risks, ka atsaucības līmenis varētu pazemināties, un c) tiktu liegta iespēja izmantot administratīvos datus.

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE FAKTORI

• Ierosinātās rīcības kopsavilkums

Galvenais mērķis ir nodrošināt Komisijai līdzekli sociālekonomiskas analīzes sagatavošanai visām dalībvalstīm, saistot atalgojumu pamatdarbā ar nodarbinātības rādītājiem. Padomes un Parlamenta regula, ar ko nosaka mainīgā lieluma „atalgojums pamatdarbā” izvēles statusu kā obligātu, ir instruments šā mērķa sasniegšanai. Vienlaicīgi tām valstīm, kuras vēlas izmantot administratīvos avotus, tiek noteikts ilgāks termiņš šo datu nosūtīšanai.

- **Juridiskais pamats**

Līguma 285. pants nodrošina Kopienas statistikas tiesisko pamatu. Padome, rīkojoties saskaņā ar koplēmuma procedūru, nosaka pasākumus statistikas veidošanai, ja tas vajadzīgs Kopienas darbību izpildei. Šajā pantā izklāstītas prasības Kopienas statistikas izveidei un neitralitātes, ticamības, objektivitātes, zinātniskās neatkarības, izmaksu lietderības un statistikas datu slepenuma standartu atbilstībai.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu turpmāk minēto iemeslu dēļ.

Ar šo priekšlikumu atļauj izmantot administratīvos avotus, lai mazinātu apgrūtinājumu respondentiem. Pieeja, kas ietver atalgojuma elastīgu definīciju, nodrošina vajadzīgo informāciju attiecībā uz politiku, un tādējādi īstenošana dalībvalstīs ir vienkāršāka, jo darbaspēka apsekojumā jāiekļauj mazāk jautājumu.

Priekšlikums paredz minimālu darba slodzi, un tam nav būtiskas finansiālas ietekmes, pieņemot, ka valsts darbaspēka apsekojuma anketā būtu jāiekļauj tikai viens vai divi jautājumi, vai datus par atalgojumu kompensēs no administratīvajiem avotiem.

- **Instrumentu izvēle**

Ierosinātie instrumenti: regula.

Citi līdzekļi nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ.

Atbilstošas EP un Padomes tiesību akta kategorijas izvēle ir atkarīga no likumdošanas mērķa. Ņemot vērā informācijas vajadzības Eiropas līmenī, Kopienas statistikas jomā šiem pamataktiem visbiežāk izmanto regulas, nevis direktīvas. Priekšroka dodama regulai, jo tā nosaka vienotus noteikumus visā Kopienā un nedod dalībvalstīm iespēju piemērot to nepilnīgi vai izlases veidā; regula ir tieši piemērojama, kas nozīmē to, ka tā nav jātransponē valsts tiesību aktos. Turpretim direktīvas, kas paredzētas valstu likumu saskaņošanai, ir saistošas dalībvalstīm tikai attiecībā uz to mērķi un atstāj valsts iestādēm izvēli attiecībā uz formu un metodēm, kas vajadzīgas Kopienas līmenī izvirzīto mērķu sasniegšanai. Tās jāpārņem valsts tiesību aktos. Regulas pielietojums ir saskaņā ar citiem tiesību aktiem statistikas jomā, kas ir pieņemti kopš 1998. gada.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5) PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Eiropas Ekonomikas zona**

Tā kā šis tiesību akta priekšlikums attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonas jautājumu, tas jāpiemēro EEZ.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 577/98 par darbaspēka izlases veida apsekojuma organizēšanu Kopienā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 285. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

apspriedusies ar Statistikas programmu komiteju (SPK), saskaņā ar Padomes 1989. gada 19. jūnija Lēmuma 89/382/EEK, Euratom 3. pantu²,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru³,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Lisabonas stratēģiju un kā apstiprināts tās termiņa vidusposma pārskatā 2005. gadā, Eiropai politikā uzmanība aizvien jāpievērš izaugsmei un nodarbinātībai, lai sasniegtu Lisabonas stratēģijā noteiktos mērķus.
- (2) Kopienas attīstība un iekšējā tirgus darbība palielina salīdzināmu datu nepieciešamību, lai varētu izskatīt algu struktūras un izplatības ietekmi uz darba tirgu, jo īpaši tie izmantojami kā līdzeklis ekonomiskās un sociālās kohēzijas attīstības analīzei.
- (3) Lai Komisija veiktu noteiktos uzdevumus, tai vajadzīgi dati par atalgojuma klasifikāciju pēc sociālekonomiskajiem rādītājiem un arī saistībā ar dažādiem algota darba veidiem; šie dati vajadzīgi, lai analizētu un saprastu darba tirgu un darbaspēka struktūrā notiekošās pārmaiņas. Saistībā ar šo plaši ir atzītas priekšrocības, ko sniedz dati par atalgojumu, kas iedalīti decilos, attiecībā pret citiem nodarbinātības rādītājiem.
- (4) Darbaspēka apsekojums būtībā ir pirmais un oficiālais atsauces avots informācijai par darba tirgu Eiropas Savienībā, un tādēļ informācija par atalgojumu kā galvenie mainīgie lielumi, kas raksturo darba tirgus situāciju, jāiekļauj šajā apsekojumā kā obligātie mainīgie lielumi darba tirgu pilnīgākai analīzei.
- (5) Tādēļ attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 577/98⁴,

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV L 181, 28.6.1989., 47. lpp.

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴ OV L 77, 14.3.1998., 3. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 2257/2003 (OV L 336, 23.12.2003., 6. lpp.).

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Ar šo Regulu (EK) Nr. 577/98 groza šādi.

1. Regulas 4. panta 1. punkta l) apakšpunktu aizstāj ar šādu tekstu:

„l) atalgojums pamatdarbā;”

2. Regulas 6. pantu aizstāj ar šādu tekstu:

„6. pants

Rezultātu nosūtīšana

Divpadsmit nedēļu laikā pēc pārskata perioda beigām dalībvalstis nosūta *Eurostat* apsekojuma rezultātus bez tiešiem identifikatoriem.

Datus, kas atbilst apsekojuma rādītājiem „atalgojums pamatdarbā”, var nosūtīt *Eurostat* astoņpadsmit mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām, ja šīs informācijas sniegšanai tiek izmantoti administratīvie dati.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē

*Eiropas Parlamenta vārdā—
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā—
priekšsēdētājs*